

POVÝŠENIE SVÄTÉHO KRÍŽA B

Každý pútnik, ktorý príde do Svätej zeme, navštíví najpodstatnejšie miesto v Jeruzaleme, a to Baziliku svätého Hrobu, kde sú tri najvzácnejšie miesta: Kalvária, Svätý Hrob a najnižšie položené miesto - Kaplnka svätej Heleny. Na čelnom mieste tejto kaplnky je v životnej veľkosti socha svätej Heleny s krížom, kde sa podľa tradície našli ostatky kríža, na ktorom zomrel Pán Ježiš. Podľa historikov vieme, že Ježiš neniesol celý kríž, t.j. obidve brvná, (ako aj každý odsúdený), čo bolo nemožné kvôli váhe, ale niesol len priečne rameno, tzv. „patibulum.“ Keď odsúdený na kríži zomrel, vojaci po zložení mŕtveho toto priečne rameno zhodili do cisterny, z ktorej je teraz Kaplnka svätej Heleny. Zvislé ramená na Kalvárii ostali pre ďalších odsúdencov (boli minimálne tri).

Dáme si otázku: „Ako sa zachránilo patibulum pred zubom času?“ Vieme, že Ježišovo telo skladali Jozef Arimatejský a Nikodém. Určite tam boli ženy s Pannou Máriou, ktoré chceli podľa židovských pravidiel Ježišovo telo dôstojne pripraviť do hrobu. Istotne si títo ľudia vzali niektoré veci z Ježišovho ukrižovania ako napríklad klince, trňovú korunu a iné. Tieto relikvie si potom rodiny ako najvzácnejší poklad odovzdávali z otca na syna po prvé tri stáročia. Zachoval sa historický, písomný záznam, kde sa píše, že keď prišla do Svätej zeme svätá Helena, vraj dala veľké množstvo zlata tým rodinám, ktoré vlastnili tieto relikvie. Ježišovo patibulum údajne dala označiť tak, že k ostatným patibulam, ktoré sa našli v cisterne, dovedli nevyliciteľne chorého, ktorý sa ich dotýkal a keď sa dotkol Ježišovho, tak sa zázračne uzdravil. Potom požiadala jeruzalemského biskupa, aby v noci z 13. na 14. septembra 324 vyzdvihol pri procesii Jeruzalemom k úcte tieto ostatky kríža za veľkej účasti ľudu, a to bol prvý podnet k sviatku Povýšenia svätého Kríža.

Roku 614 vtrhli do Svätej zeme Peržania pod vedením Chozroea, ktorý ukoristil túto relikviu a až roku 628 ju vybojoval byzantský cisár Heraklius. Od Zlatej brány, tá, ktorá je dnes zamurovaná, niesol túto relikviu s veľkou úctou oblečený do kajúceho rúcha, bosý a položil ju na oltár na Kalvárii v Bazilike svätého Hrobu. Táto udalosť sa odohrala 14. septembra. To bol druhý podnet k sviatku Povýšenia svätého Kríža. Roku 1187 sultán Saladín v Galilei pri tzv. Hattinských rohoch porazil križiakov a po tejto porážke odcudzil relikviu svätého Kríža. Po čase ju sultán vrátil do Baziliky svätého Hrobu.

Po týchto všetkých udalostiach previezli relikviu do Istambulu a odtiaľ do Ríma, kde je dnes uložená v Bazilike svätého Kríža neďaleko Lateránu. Rozhodnime sa v tento dnešný sviatok, že sa budeme usilovať rásť v úcte svätého kríža, a to v akejkoľvek forme sa s ním stretneme.

Po prvé: V každej našej rodine by mal byť kríž povýšený na dobre viditeľnej stene, najmä ten kríž, na ktorom si manželia pri sobáši prisahali. Keď som chodieval po domoch či bytoch po kolede, všímal som si aj toto, či rodina má kríž alebo nie. Pri pohľade na detské izby ma na stenách zaujali plagáty významných spevákov, športovcov či hercov, ale žiaľ kríž som nevidel. Treba povedať, že úcta kríža je prejavom našej vd'aky za nesmiernu Ježišovu obeť na tomto znamení.

Po druhé: Povýšme kríž aj v našom osobnom živote. Obyčajne každú ťažkosť, utrpenie a nemilé veci nazývame krížom. To ale nie je správne, lebo všetkých nemilých vecí sa snažíme zbaviť. Musíme si uvedomiť, že Ježiš nás vykúpil krížom, a preto kríž je prameňom spásy. Aj keď je to ťažké pochopiť, ale musíme si uvedomiť, že nazaretský tesár nám nenúka svoj zakrvavený kríž, ale naše denné kríže, ktoré s láskou a vierou dokážeme prijať pre našu spásu alebo pre spásu niekoho iného. Ježiš povedal známu vetu: „Kto chce ísť za mnou, nech vezme každý deň svoj kríž a nech ma nasleduje“ (Lk 9,23). Práve predvčerom sme o tejto Ježišovej vete uvažovali.

Po tretie: Povýšme kríž aj v našich gestách. Veľa rás sa denne prežehnávame. To je dobre. Mali by sme sa prežehnať vždy ráno a večer, pred jedlom a po jedle, pred prácou aj po nej, pred vyučovaním aj po ňom, aby sa celý náš život odvíjal ako ustavičná obeť v spojení s Kristom. Keď sa prežehnávame, značíme sa znakom kríža. Robme to dôstojne, nie ako niektorí, a vidím to často v kostole, keď si idú sadnúť do lavice, pokľaknú si a pritom sa snažia prežehnať, no robia také gestá, ako keby obháňali muchy. To nie je dôstojné značenie kríža. Nehanbime sa za kríž, veď on je pre nás znakom spásy.

Pripravil Martin Mojžiš, sprievodca pútnikov.